

6 vuotiaan seksuaalisuus

Mitä lapsessa tapahtuu?

Keho, kehitys

Lapsi ymmärtää, että keho muuttuu, kun ihminen kasvaa. Lapsi hyväksyy oman kehon.

Tunteet

Opettelee, miten tunteita voi hallita.

Läheisyys, hyvä olo, itsetunto

Lapsi ymmärtää mikä on oikein, mikä on väärin ja mikä on yksityistä.

Ympäristö, muut ihmiset

Lapsi on sosiaalisempi ja keskustelelevampi. Lapsi ymmärtää sääntöjä.

Hyvinvointi, terveys

Pyrkii pärjäämään itse.

Lisään-tyminen

Lapsi ymmärtää ihmisen elämänkaaren vauvasta vanhukseksi.

Normit, tavat

Lapsi osaa noudattaa sääntöjä ja ymmärtää niiden merkityksen.

Oikeudet

Lapsi ymmärtää, että kaikki ihmiset eivät ole hyviä. Silti ei tarvitse pelätä kaikkia vieraita.

Mitä lapsi voi tehdä tai kysyä?

Lapsi voi esittää kysymyksiä kehojen eroista ja seksuaalisuudesta. Puhuu näistä asioista muiden lasten kanssa.

Lapsi vihaa, rakastaa ja on mustasukkainen. Puhuu ja kysyy paljon. Tärkeitä asioita ovat ystävyys ja tykkääminen.

Lapsi osaa käydä itse WC:ssä. Unnutus ja seksuaaliset tutkimusleikit tapahtuvat yleensä salassa aikuisilta.

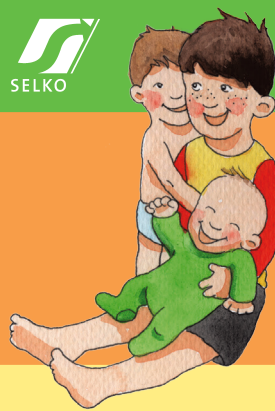
Lapsi osaa odottaa omaa vuoroaan ja kuunnella muita. Osaa sopia riitoja.

Lapsi pyrkii tekemään asioita, jotka tuntuvat mukavilta. Liikkuu itsenäisemmin kodin ulkopuolella.

Lapsi voi piirtää, leikkiä tai puhua seksuaalisia asioita. Voi kertoa seksuaalisia vitsejä tai loruja ja kiroilla.

Lapsi miettii eroja, jotka liittyvät sukupuoleen, kulttuureihin ja ikään. Tunnistaa ja pohtii arvoja.

Lapsi voi nähdä painajaisia ja takertua vanhempaan. Voi pelätä vieraita tai yksin olemista. Opettelee oikeuksiaan myös kavereiden kanssa.

Miten aikuinen voi tukea ja ohjata lasta?

Opetta, että kaikki ihmiset ovat tasa-arvoisia, vaikka he näyttävät erilaisilta. Kerro, mitä on olla ihminen, nainen tai mies.

Opetta, että seksuaalisuus ja rakastaminen ovat hienoja asioita. Hyväksy lasten tykkäämiset. Vastaa kysymyksiin. Auta hallitsemaan tunteita.

Taputa, silitä ja pidä lasta hyvänä. Opetta, että koko keho on arvokas. Opetta lasta hyväksymään itsensä ja muut ihmiset.

Tue ystävyyttä, tykkäämistä ja ihastumista. Sano, että tytöt, pojat ja kaikki ovat yhtä hyviä ystäviä. Opetta miten ollaan ystävien kanssa.

Kerro, että lapsi saa itse valita ystävät ja päättää, kuka saa koskea häntä. Kosketus ei saa tuntua pahalta.

Kuuntele ja vastaa lapsen kysymyksiin seksuaalisista asioista. Älä naura tai ole vihainen. Opetta oikeat sanat.

Opetta lapselle, mikä on sopivaa. Kaikkea ei tarvitse eikä saa näyttää kaikille. Opetta tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta.

Opetta, että oma keho kuuluu vain itselle! Kerro vaarallisista aikuisista. Huolehdi lapsen turvallisuudesta. Opetta, mitä lapsi voi tehdä epämiellyttävässä tilanteessa: sano EI, lähde pois, kerro tutulle aikuiselle.